

Båtorbjörn. Nu faller Hovrets domen i det största spionfallet på länge i Sverige.

Har bilden klanat varför de här två bröderna gjort det här?

Alltså mycket av det här är fortfarande höllit i dunkel.

Men den förklaring som man kommer fram till tydligast är enkel.

Det handlar om pengar.

Det här är dagens ekon med Robin Olin.

Idag. Därför sålde spionbröderna ut Sveriges hemlighet till Ryssland.

Uppsala klockan 7 på morgonen den 20 september 2021.

På ytan ser allt ut att gå bra för 41-åriga Pejman Kia.

Han kör en röd Audi på väg till jobbet som högt uppsatt chef på livsmedelsverket.

Han har tidigare jobbat flera år på säkerhetspolisen.

Och så en period på den militära underrättelse tjänsten Must.

Han har tre barn, fru och bor i villa i Uppsala.

Men så plötsligt blir han stoppad av civilkläddpolis.

Och grips omedelbart.

Kortarefter, i en annan del av stan, har polisen span på hans yngre bror 35-åriga Pejman Kia.

De ser hur han stannar till hastigt vid en busstation, kliver ur bilen och slänger en sönderbruten hårdisk i en papperskorg.

Den där trasiga hårdisken ska bli en viktig del i bevisningen mot spionbröderna som de kommer att kallas.

Gäste är Bortor Björneek, programledare på Poddengräns.

Ja, Bortor Björne, det här är ett fall som jag vet att du har ägnat mycket tid åt de senaste två åren.

För det har vi varit ett riktigt pusslande.

Det är ju jättesvårt att få ihop bilden egentligen i spionhistori som är av den här kaliberna.

Det mesta av det som alla vill veta är ett dålt djupt under ett tjockt skal av sekretess när det gäller sånt här.

Men om vi ändå går igenom det, vi vet och tar det från början.

Vilka är de här två bröderna?

Pejman Kia, den äldre brorsan, han är född i Iran i 1980, han har bott där som barn.

Familjen kommer därifrån, de invandrar till Sverige på 80-talet och så blir de senare svenska medborgare.

Den bosätter sig i Uppsala och det verkar ju rulla på ganska bra här från början.

Framförallt ska man säga för Pejman Kia, han tar juristexamen och sen kan han då lämna Uppsala universitet.

Det ser ut som bra framtidshusikter.

Framförallt honom säger det, den yngre bruden.

Det man ser av honom är väl att han har en lite krokigare väg.

Han har provat på många utbildningar, han har pluggat på polis i skolorna, pluggat i Lund i Uppsala.

Bland annat jobbat som personlig assistent åt sin pappa också.

Men pappan dör och då blir det jättejobbigt för honom.

Han hamnar i en existentiell krig säger han och efter det är han nog mera sökande och lite vilsen.

Och arbetslivet då, hur ser det ut för de här två?

Pejman Kia som gör lyckats bäst.

Han jobbar först något år på tullen då efter examen, men sen så söker han till ett aspirantprogram

på SEPO.

Och han är ju jätteintressant för SEPO på grund av sin bakgrund.

Han kan ju persiska, Iran det vet vi, det är ett av de länder som pekats ut som att man spionerar på Sverige.

Så han kommer in på det där och det rullar på bra, det verkar ju jättefint.

Han byter en vända till försvarsmakten och till must, en militär under att det så säkerhetstjänsten.

Sen kommer han tillbaka till SEPO och här gör han karriär, alltså han jobbar ganska nära myndighetsledningen bland annat.

Men du, någon gång här börjar ju den svenska säkerhetspolisen misstänka att något är fel.

Hur går det där till?

Det kommer någon typ av underrättelseinformation till SEPO.

Och det där ska handla om att en mullvad som man säger, alltså en person inne i organisationen ska ha lämnat erbjudande till den ryska underrättelse tjänsten GRU.

Och den där underrättelseinformationen då, vars kommer den ifrån?

Det kan ju vara signalspanning, alltså att man har kommit över ett mail eller något sånt där som visar att man spanar på olika sätt.

Men sen så skulle det kunna vara tips från en annan underrättelse tjänst.

Det skulle ju till och med också kunna vara någon egen källa som säkerhetspolisen eller våra underrättelse tjänster har.

Men på något sätt är tips, men de vet inte vem och då gäller det att hitta mullvadan.

Ja men precis och det sätter ju igång en utredning på SEPO.

I januari 2017 började man söka in på en specifik person och det är ju Peyman Keeb.

Då han började jobba på livsmedelsverket, han jobbade som säkerhetschef då.

Och nu då drar det igång en stor utredning.

Den är speciell den här, för det är ju till och med så att under flera nätter så tar de utredarna in på hans arbetsplats.

De kollar hans kassaskop, kollar datorer, går igenom tjänsterummet.

Och det är egentligen då det är första för fyra års dåligt utredande som Peyman Keeb och Grips i september 2021.

Och den yngre broden då, hur dras han in i den här utredningen?

Det är ju uppenbart att de följer honom redan när då den äldre broden Grips.

Senare är det också så att när de börjar kolla upp över pajan Keeb så har det visat att han på nästan panikgoglat kan man säga.

Han har sökt och bland annat på spion försvinna i Sverige, preskriptionstid för brott.

Det syns då i förundersökning.

Och sen är det så att det dröjer faktiskt två månader till att han också Grips och då drar han alltid igång för hans del.

Då ska det se ut som att alla har kommit i ordningen kort.

Och så drar ju också rättegången igång i tingsrätten i november 2022.

Och det är ju ingen vanlig rättegång det här.

Eller hur? Det sker till stor del bakom stängda dörrar och protokollen är maskerade som det heter.

Man har gått med svart spritpenna överallt.

Absolut.

Däremot så förordnar tingsrätten om stängda dörrar här fortsatt.

Men går det ändå utifrån att följa den här rättegången som journalist?

Att dra slutsatser om vad det är oaklagaren menar att de här två bröderna gjort sig skyldiga till?

Ja men det gör det.

Payman då ska ju lite oaklagaren lämna ut uppgifter från sitt jobb och säga på omvost till GRU.

Det är vad som påstås.

Den ryska underrättelsen i tjänsten?

Exakt.

Och Payam Kia, han ska ha varit jurier, alltså han ska ha sprungit i och sköt överlämnandet.

Och för det här ska de ha fått betalt.

Den nämns en summa på runt 380 000 kronor i det här åtalet.

Men det finns en grej som får den att vakna till här, i alla fall gjorde jag det när jag läste det.

Yngre brorsan har en massa antäckningar, jätteröriga oftast.

Men det finns några ord som sticker ut.

Det står till exempel raski, tänker man att det då ska stå för ryser.

Men så står det faktiskt också GRU.

Alltså GRU, det står det på två ställen.

Alltså han har själv suttit och skrivit det här?

Ja han har skrivit det här.

Kommer det fram någon mer konkret bevisning i tingsrätten då?

Ja exakt vad som ska lämnas över, det är hemligt.

Men det man bland annat visar, det är ju att Payam Kia själv då ska ha kontakt till GRU och erbjudit i uppgifter.

Man brukar ju kalla det för walk in agent.

Payam Kia ska ta fram ungefär hundra dokument från Säpomost som då ska ha lämnats över till Ryssland med hjälp av Payam.

Och det här båda nekar vi till det här.

Ja, vad säger de här bröderna själva om anklagelserna där i tingsrätten?

De är ju helt avvisande att säga att vi har inte gjort oss skyldiga till det här.

Jag nämnde ju det här med GRU.

Det säger ju då Payam Kia att han ska ha krockat med en bil som hade registreringsnumret till exempel.

Okej, alltså han har krockat med en bil och sen skrivit ner det då, regnumret.

Något åt det här hållet, men det finns en massa förklaringar.

Men bland annat är det ju så att man tycker att Payam Kia har uppträdde märkligt för han.

Det finns krypteringar, han har kontanter hemma.

Men han menar ju då på att han har jobbat på säkerhetspolisen.

Han kommer från Iran från början.

Han är liksom ett mål för irans säkerhetstjänst.

Så han behöver skyddas själv.

Han är liksom lite yrkeskadad också och vill se till att allting runt honom är säkert.

Så därför krypterar han allt och går runt med kontanter?

Ja, bland annat.

Men tror du rätten på de där förklaringarna som bröderna kommer med då?

Nej, alltså det här blir en stor framgång för åklagaren för båda de här, de döms för grotsbioneri.

Så Payam Kia, han får livstidsfängelse, Payam Kia, han får nio år och tio månader.

De får ett hårt straff.

Men det här överklagas så historien stannar liksom inte här.

I ett tilläggsprotokoll från polisen finns ett handskrivet brev datterat den 17 februari i år.

Brevet är från den äldre broden Payam till den yngre Payam.

Från en säll i häktet till en annan skriver han i blottbläck med lite spret i handstil.

Hej Payam, jag hoppas att du när du nås av detta brev inte mår allt för usält.

Tidigare i denna vecka så hade jag ett kompletterande förhör.

Detta skedde på mitt initiativ.

Jag la så att säga alla kort på bordet.

I det här nya förhöret som Payam nu vill informera sin bror om så erkänner han att han haft kontakt med de ryska underrättelsetjänsterna GRU och SVR.

Och han ger sin version av hur det gått till.

Jag antar att du gått igenom det här förhöret.

För det är ju högintressant att han helt plötsligt ändrar sin version.

Absolut och det han säger här är ju att första kontakten, det ska vara i 2014

då han har skickat ett brev till ryska ambassaden, det här brevet är då ställt till GRU.

Alltså han sätter sig ner och skriver ett brev till GRU.

GRU?

Ja, det låter ju löjligt enkelt och tydligen är det inte svårare än så om man vill ha kontakt.

Men det som också sker är att han först skriver ett brev och så säger han att det kommer att komma en person med ett annat brev.

Den personen är då Payam KIA.

Lillebrorsan.

Exakt.

Här etableras den här kontakten. Motiver här, det ska vara att han behöver pengar.

Familien växer, det är mycket som händer, det är mycket som ska betala.

Vad är det han behöver pengar till då?

Det här blir en av vattenläcka i huset, han behöver bygga ut, alltså den typen av grejer.

Det är så här medelklassvilla problem.

Det låter så, det låter som ganska vanliga bekymmer.

Men hur som helst är det så att GRU, de ska då enligt honom vara väldigt misstänksamma mot den här kontakten.

De kräver att han ska bevisa sig, komma med mer info.

Det här är ju det år som det är urbåtsjakt i Stockholms skärgården.

Ja.

Jag kan idag genom Försvarsmarknadsegna sen såra bekräfta att vi har haft en mindre urbrut i opererande i Stockholms skärgård.

Ja, vi har sett ett stort antal militärer båtar och just nu...

Det är liksom den här diskussionen kring, har du kört ryska urbåtar i skärgården eller är det sälar?

Ja.

Så att det här är mitt i sökområdet, Jungs förfjärden är ju...

Det verkar GRU vara jättenyfikna på.

De vill veta mer om hur det här funkar, vem man pratar med.

Alltså en massa grejer runt det där.

Men Payman, Keahan säger faktiskt att han inte gör det, att det sker inte liksom något sånt informationsutbyte.

Och enligt det här nya förhöret med den äldre broden, vad händer sen, menar han?

Då säger ju han att det sker en ny kontakt och nu så ska det då vara med SVR.

Alltså den ryska civila underrättelsetjänsten.

Det där ska starta någon gång vinter 2016.

Nu är det så här att Payman Keahan säger att han har fått höra information på Säpo.

Jag kan sälja det och ingen kan knyta det till mig.

Så han tog kontakt med SVR och lämnade över.

De börjar fråga efter mer och han tänker, säger han då, att han fabulerar ihop svar här.

Men det han lämnar över här, det ger också pengar för att han får betalt och det får han på ett speciellt sätt.

Hur då?

I Karin Boyer biblioteket i Uppsala.

Går man in där på en speciell toalett så finns det, ja du vet, ett sådant innehåll som man ser på många ställen.

Det är en sån här plattor som man kan lyfta på.

Ja, där i alla fall kan man lyfta på en sån där plattor och skjuta undan där.

Och när man gör det kan man lägga upp pengar och betalningar och det är så det ska ha skett.

Och sen så är det då broden som går och hämtar de här pengarna och det ska ha skett två gånger.

Det ska vara 50 000 dollar vid ett tillfälle, 70 000 dollar vid ett annat.

Varför tror du att han gör så här, att han sätter sig i ett nytt förhör och börjar ge detaljer?

Ja, han gör ju det i ett läge där han är dömd till livstidsväng.

Så det framgår här också att han vill ha ett lägre straff när man läser det förra året.

Men sen tror jag också så att han menar ju att han absolut inte har gjort sig skyldig till det här stora överlämnandet av en massa dokument.

I det här förhör så berättar han själv att han har hört experter som jämför med stigbärgeling.

Och han blir väldigt illa berörd av det där och menar att det absolut inte är på den nivån.

Alltså jag är ingen stor spejon, mer än liksom liten spejon.

Och ungefär så. Han vill väl inte hamna i historieböcken och visida med stigvänderser och stigbärgeling.

Men du, förutom det här förhöret, så skriver den äldre broden också brev då till sin yngre bro.

Och berättar att han, som han säger, har lagt alla kort på bordet och är erkänt.

Vad händer med det där brevet?

Först låter de den yngre broden läsa det tillsammans med sin försvarsadvokat.

Och han sitter och tar del av de här orden från sin brod i det här rummet.

Men sen efteråt är det så att de erbjuder honom att ta med er där, men han vill faktiskt inte.

Det är han säger någonstans att hans brod inte mår så bra.

Så han vill inte vara med och börja erkänna saker?

I det här läget, nej.

Vad tänker du, Botorbyn, som följt det här fallet kring relationen mellan de här två bröderna, som verkar också ställas lite på sin spets i det här läget när det skickas brev och det är olika

versioner och sådär?

På något sätt är det ju som att det är verkligen den här stora broden och den yngre broden där en är framgångsrik, har makt och kan kontrollera och styra.

Och den yngre har ju då haft en svårare väg i livet och är också den som får göra springjobbet. Så det finns ju någon typ av en maktrelation i det här.

Men när det här brevet kommer, då är det ju som att det där vänder.

För då är det ju den äldre broden, han som kanske hade makten, som vänder sig till den yngre och vill ha hjälp.

Och här blir han ju nästan avvisad.

Men enligt då vad Pejman erkänner i det här förhörigt, ska de ha gjort det här på lika villkor tillsammans och delat på pengarna?

Pejman säger också att han har ju tagit mycket mer.

Om de fick 50 000 dollar så tog han 40 och den här yngre broden då fick 10 000.

Det är klart att det är en ojämlikhet i det här någonstans.

Då har då Sviva Hovret kallat till huvudförhandling i detta mål?

Ja, och så är det ju så att de överklagar och det här fallet går upp i Sviva Hovret i mars i år.

Är hemlighetsmakrit lika stort den här gången skulle du säga?

Ja, allt är fortsatt väldigt hemligt.

Då be vår vän från säkerhetspolisen där uppe, gå till de personerna och fråga vad de heter och vilket...

Säkerhetspolisen går ju omkring och antecknar vilka som ordatorer framme till exempel.

Bra, men då är den kontrollen utförd.

Och Pejman, den yngre broden, ändrar han sin version?

Ja, i viss mån så han medger ju efter ett tag är att han har lämnat över någonting till den här riskunderhetstjänsten.

Men han menar ju på att det här var ett sätt att försöka lura dem på pengar, att de har gjort upp dem med broden och att de ska göra någon form av scam mot riskunderhetstjänsten.

Det är också så att det där oroar han sig för hur framkommer de för att höra.

Vad kommer hända om vi gör det? Vad blir för konsekvenser för mig?

Ja, alltså att lura ger urlåt är ju inte helt ofallet.

Alltså om man ser framför sig de här kända fallen med förgiftningar och annat så spontant verkar det inte vara någon ljus idé.

Men du, Bortorgen, jag kan inte släppa den här känslan att det ändå känns lite plumpt alltihop.

För att få lite extra pengar till att bygga om och sådär sälja ut det hemligaste som finns möjligtvis då i Sverige till Ryssland.

Är det det jag allt handlar om, skulle du säga, att de här brorsorna ville ha pengar?

Man vill nog gärna ofta se någon spännande psykologisk förklaringsmodell som gör att man blir espion, men när man tittar på de fallen så handlar det till syvende och sist oftast om det.

Alltså att man är i ett läge där man behöver pengar.

Och då är man beredd att sälja ut saker för att få det.

Tack, Bortorgen.

På torsdagen 25 maj klockan 13.00 meddelar så Sviva Hovrett sin dom.

[Transcript] Dagens Eko / Därför sålde spionbröderna Sveriges hemligheter till Ryssland

Den äldre broden Pejman Kija har begärt att få sitt livstidsstraf kortat till tio år.
Men så blir det inte.

Hovretten fastställer livstidsstrafen mot honom.

Den yngre broden Payam Kija har dragit tillbaka sitt överklagande
och accepterar tingsrättens dom på knappt tio års fängelse.

Och det var allt från Dagens Eko.

Vi hörs igen imorgon.

Gäst var Bortor Bjonek, programledare Robin Olin
och vi som producerade heter Karl Kadhammar och Katja Magnusson.